

Záverečná karta projektu

Názov projektu

Evidenčné číslo projektu

APVV-19-0424

Inovatívna obchodná spoločnosť: vnútrokorporátne premeny, digitálne výzvy a nástup umelej inteligencie

Zodpovedný riešiteľ **prof. JUDr. Ján Husár, CSc.**

Príjemca

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach - Právnická fakulta

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Katedra obchodného práva a hospodárskeho práva

Právnická fakulta

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Kováčska 26, 04075 Košice

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

-

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

-

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

Vedecké monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách

TREŠČÁKOVÁ, D. Právo elektronického obchodu. Širšie súvislosti. 1. vyd. - Praha : Nakladatelství Leges, 2021. - 229 s. ISBN 9788075024961.

Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách

SOKOL, M. Digitalizácia a umelá inteligencia v obchodných spoločnostiach. C.H.Beck, 2024, 144 s., ISBN 978-80-8232-050-6.

DOLNÝ, J. Odporovateľnosť právnych úkonov v konkurznom práve. 1. vyd. - Bratislava : C.H. Beck, 2021. - 104 s., ISBN 9788082320025.

BUHALA, O. Právo spoločníkov na informácie. 1. vyd. - Praha : Nakladatelství C.H. Beck, 2022. - 176 s. ISBN 9788074008863.

CUKEROVÁ, D. Odporovateľnosť právnych úkonov v obchodnom práve. 1. vyd. - Bratislava : C.H. Beck, 2021. - 166 s. - recenzované. ISBN 9788089603954.

Vysokoškolské učebnice vydané v SR

HUČKOVÁ, R., TREŠČÁKOVÁ, D., RÓZENFELDOVÁ, L. Právo informačných a komunikačných technológií. - Košice : Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2020. - ISBN 9788081529108.

Publikácie v zahraničných karentovaných časopisoch a zborníkoch

TREŠČÁKOVÁ, D., HUTCHINSON, CH.S., The challenges of personalized pricing to competition and personal data protection law. In: European Competition Journal. - ISSN

1744-1056. Roč. 18, č. 1 (2022), s. 105-128. SCOPUS

RUDOHRADSKÁ, S., HUČKOVÁ, R., DOBROVIČOVÁ, G. Present and future - a preview study of facebook in the context of the submitted proposal for digital markets act. In: The recovery of the EU and strengthening the ability to respond to new challenges – legal and economic aspects : International Scientific Conference : EU and comparative law issues and challenges series (ECLIC 6). - Osijek : Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, 2022. - ISBN 9789538109461. S. 489-508. WOS

SEMANOVÁ, M., HUČKOVÁ, R. The position and regulation of gatekeepers in the context of the new european legislation. In: The recovery of the EU and strengthening the ability to respond to new challenges – legal and economic aspects : International Scientific Conference : EU and comparative law issues and challenges series (ECLIC 6). - Osijek : Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, 2022. - ISBN 9789538109461. S. 509-526. WOS

SEMANOVÁ, M., HUČKOVÁ, R. Various consequences of digital markets act on gatekeepers. In: Digitalization and green transformation of the EU : conference book of proceedings. - Osijek : Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, 2023. - ISBN 9789538109546. S. 295-314. WOS

HUČKOVÁ, R., RUDOHRADSKÁ, S., RÓZENFELDOVÁ, L. When competition meets personal data protection. In: Digitalization and green transformation of the EU : conference book of proceedings. - Osijek : Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, 2023. - ISBN 9789538109546. S. 361-379. WOS

HUČKOVÁ, R., RUDOHRADSKÁ, S. Ku vzťahu Aktu o digitálnych trhoch a súťažného práva. In: Právnik : teoretický časopis pro otázky státu a práva : scientific revue for problems of state and law=The Lawyer=Le Juriste=Der Jurist=Jurist. - ISSN 0231-6625. Roč. 162, č. 10 (2023), s. 944-958. SCOPUS

MRÁZOVÁ, Ž., CUKEROVÁ, D. How the digitalisation has changed the Slovak company law: Implementation of the Directive 2019/1151 (Digitalisation Directive) and what next? In: Digitalization and green transformation of the EU : conference book of proceedings. - Osijek : Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, 2023. - ISBN 9789538109546. S. 334-360. WOS

TREŠČÁKOVÁ, D., RUDOHRADSKÁ, S. Proposals for the digital markets act and digital services act – broader considerations in context of online platforms In: EU 2021 – the future of the eu in and after the pandemic : International Scientific Conference : Conference book of proceedings. - Osijek : Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, 2021. - ISBN 24599425. - S. 487-500. WOS

TREŠČÁKOVÁ, D. Individuals and their rights in the middle of digitalization and technological progress of the society In: Digitalization and green transformation of the EU : conference book of proceedings. - Osijek : Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, 2023. - ISBN 9789538109546. S. 315-333. WOS

Publikácie v domácich karentovaných časopisoch

MRÁZOVÁ, Ž. Share transfer restrictions in closely held corporations: shareholders' protection and exit strategies. In: Právny obzor : teoretický časopis pre otázky štátu a práva. - ISSN 0032-6984. supl. Roč. 105, (2022), s. 29-43. SCOPUS

DOLNÝ, J. Testovanie úpadku a hroziaceho úpadku dlžníka z pohľadu slovenského právneho poriadku. In: In: Studia Iuridica Cassoviensia. - ISSN 1339-3995. Roč. 11, č. 2 (2023), s. 3-13. SCOPUS.

Publikácie v ostatných domácich vedeckých časopisoch

MRÁZOVÁ, Ž., CUKEROVÁ, Ž. Interný a súdny prieskum rozhodnutí orgánov právnickej osoby podľa návrhu rekodifikácie Občianskeho zákonníka In: Súkromné právo : recenzovaný časopis zameraný na otázky aplikačnej praxe. - ISSN 1339-8652. Roč. 8, č. 2 (2022), s. 41-52.

MRÁZOVÁ, Ž. Nárok člena štatutárneho orgánu spoločnosti na obvyklú odplatu pri absencii zmluvy o výkone funkcie. In: Súkromné právo : recenzovaný časopis zameraný na otázky aplikačnej praxe. - ISSN 1339-8652. Roč. 10, č. 1 (2024), s. 15-20.

MRÁZOVÁ, Ž. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obdo 48/2021 zo 17.3.2022 (vylúčenie člena družstva, lehota na odvolanie a účinky rozhodnutia členskej schôdze. In: Súkromné právo : recenzovaný časopis zameraný na otázky aplikačnej praxe. - ISSN 1339-8652. Roč. 8, č. 4 (2022), s. 139-144.

DOLNÝ, J. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Obdo 10/2020 z 20.8.2020, R 64/2021

(úmysel ukrátiť veriteľa a vedomosť o ňom) : glosa. In: Súkromné právo : recenzovaný časopis zameraný na otázky aplikačnej praxe. - ISSN 1339-8652. Roč. 8, č. 2 (2022), s. 65-67

Publikácie v zahraničných zborníkoch

MRÁZOVÁ, Ž. Aktívna vecná legitímácia k podaniu žaloby o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia : kapitola 15. In: Korporační spory. - Praha : Wolters Kluwer ČR, 2023. - ISBN 9788076767669. S. 211-229.

Ostatné aplikačné výsledky

DOLNÝ-MACHATOVÁ-MALIAR, Zákon o správcoch : Komentár, 1. vyd. - Praha: Wolters Kluwer, 2024. - 123 s. [9,84 AH] ISBN 9788076769281.

Webinár v kooperácii so SOPK na tému Dohody o ochrane dôverných informácií konaný dňa 17.2.2022. Lektor: Mgr. Dušan Rostáš, PhD.

Uplatnenie výsledkov projektu

Výsledky by mali byť zohľadnené pri zmene vnútroštátnej právnej úpravy v oblasti transformácii obchodné spoločností normami obchodného a konkurzného práva ako aj pri kooperácii Slovenska na predpisoch EÚ v oblasti digitalizácie obchodného práva a v oblastiach regulujúcich umelú inteligenciu. Výsledky sú určené aj pre SOPK ako spolupracujúcu inštitúciu, ktorej výstupy projektu prispievajú k ďalším možnostiam pripomienkovania právnych predpisov zlepšujúcich podnikateľské prostredie v skúmanej oblasti. Časť výsledkov už bola uplatnená aj pri pripomienkovaní právnych predpisov členmi riešiteľského kolektívu ako aj pri pripomienkovaní rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, pred ich samotným zaradením do zbierky stanovísk. Čiastkové výsledky boli komunikované aj s podnikateľským prostredím a to prostredníctvom zrealizovaných webinárov s SOPK a NKÚ.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Riešený projekt skúmal 3 základné oblasti a to vnútrokorporátne premeny, digitálne výzvy a nástup umelej inteligencie. Riešiteľský kolektív v rámci riešenia projektu analyzoval nielen vnútroštátnu právnu úpravu, ale zameral sa aj na analyzovanie európskej právnej úpravy a na komparáciu viacerých inštitútov so zahraničnou právnou úpravou. Závery riešiteľského kolektívu v prvej sledovanej oblasti môžeme rozdeliť na 2 časti. V oblasti zakladania obchodných spoločností, na základe vyhodnotenia belgických skúseností s realizáciou konceptu spoločnosti s ručením obmedzeným bez základného kapitálu, by podľa názoru riešiteľského kolektívu bolo vhodné prikloniť sa pri reforme práva obchodných spoločností aj v našej právnej úprave a k vytvoreniu spoločnosti s ručením obmedzeným bez základného imania. Pri insolvenčnej transformácii spoločnosti a v kontexte na novoprijatú právnu úpravu preventívnej reštrukturalizácie riešiteľský kolektív dospel k záveru, že aktuálna právna úprava je momentálne nevyužiteľná z dôvodu neupravenia daňový dopadov odpisu pohľadávok na strane reštrukturalizujúceho sa subjektu. Na túto skutočnosť riešiteľský kolektív upozornil aj pri pripomienkovaní právnych predpisov, avšak zákonodarcia tieto pripomienky neakceptoval, čoho výsledkom je, že za 2 roky odo dňa novoprijatej právnej úpravy preventívnych reštrukturalizácií neprebehla žiadna. Ďalšou skúmanou oblasťou boli digitálne výzvy v práve obchodných spoločností. Podľa názoru riešiteľského kolektívu, základným všeobecným pravidlom pri príprave súvisiacej legislatívy podchycujúcej otázku digitalizácie by malo byť zohľadnenie súčasných technologických možností a budúcich vízií, ale aj poznatkov získaných z praxe. Na danom podklade by tak v každom prípade mala byť dôrazne akcentovaná potreba prijímania riešení, ktoré sú užívateľsky prívetivé. Z uvedeného vyplýva, že pri zamýšľaní sa nad inkorporáciou nových elektronických prostriedkov (napríklad formulárov) je potrebné zohľadniť užívateľskú skúsenosť. Nové prostriedky by tak mali byť jednoduché, prehľadné a efektívne. Ďalším zo všeobecných princípov, ktoré by v zmysle prezentovaných úvah mali byť zohľadňované, je technologická neutralita. Riešiteľský kolektív zastáva názor, že vo všeobecnej rovine (samozrejme, s pripustením odôvodnených výnimiek), by sa právna úprava nemala upínať na konkrétne technológie, ale mala by užívateľom poskytovať dostatočný priestor na slobodnú voľbu, ktorá bude zodpovedať ich potrebám. Prikláňame sa k názoru, že právna úprava by v týchto intenciách mala stanovovať len minimálne obmedzenia a požiadavky (napríklad vo vzťahu k otázke bezpečnosti a ochrane údajov) na využité elektronické prostriedky. Na tomto mieste si pre ilustráciu týchto úvah dovoľujeme poukázať na princípy, ktoré by podľa riešiteľského

kolektívu mala právna úprava v súvislosti s elektronickým hlasovaním zohľadňovať - stanovenie minimálnych požiadaviek pre použité elektronické prostriedky, a to: (i) schopnosť zaznamenať priebeh zasadnutia a jeho následné uloženie, (ii) možnosť pripojenia sa zo vzdialeného miesta, (iii) schopnosť prenosu v reálnom čase so zachovaním možnosti spoločníkov aktívne sa zapájať a vyjadrovať sa k jednotlivým bodom programu, (iv) schopnosť zaznamenať prítomných spoločníkov a spôsob ich hlasovania, ako aj samotný výsledok hlasovania, (v) zabezpečenie určitej úrovne bezpečnostného štandardu. V rámci analýzy dopadov digitalizácie na hospodársku súťaž riešiteľský kolektív dospel k záveru, že kolaboratívne hospodárstvo - bolo a je regulované (v prípade protisúťažného konania) právom hospodárskej súťaže, bez ohľadu na to, že konania platforiem vykazujú digitálne špecifiká a sú realizované v digitálnom priestore. Prihliadajúc na rôznorodú povahu algoritmov považujeme za mimoriadne náročné preukázať úmyselné a vedomé naprogramovanie algoritmu, za účelom napĺňania dohôd obmedzujúcich súťaž, či zosúladených postupov, prípadne rozhodnutí združení podnikov, za súčasného konštatovania, že v danom prípade je hranica medzi prirodzeným nasledovaním správania iného podnikateľa a protisúťažným správaním, tenká. V rámci poslednej skúmanej oblasti a to umelej inteligencie, riešiteľský kolektív zastáva názor, že nakoľko umelá inteligencia bude spracovávať veľké množstvo dát, je na mieste, aby právna úprava stanovila minimálne požiadavky, súvisiace s ochranou dát, vrátane osobných údajov, ktoré sa v rámci spracovávaných informácií môžu nachádzať. V zmysle uvedeného by si tak štatutárne orgány mohli zvoliť iba tie systémy, ktoré túto požiadavku napĺňajú. Domnievame sa, že v ostatných aspektoch by do tejto oblasti právna úprava (aj vzhľadom na konštrukciu povinnosti odbornej starostlivosti členov štatutárneho orgánu) zasahovať nemala (a to aj v kontexte princípu technologickej neutrality). Dospeli sme k záveru, že bez priznania právnej subjektivity umelej inteligencii nie je vhodné uvažovať o tom, že by mohla v rámci obchodnej spoločnosti realizovať rozhodnutia bez ľudskej ingerencie.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The solved project examined 3 basic areas, namely internal corporate transformations, digital challenges and the emergence of artificial intelligence. As part of the project, the research team analyzed not only domestic legislation, but also focused on analyzing European legislation and comparing several institutes with foreign legislation. The conclusions of the research team in the first monitored area can be divided into 2 parts. In the field of establishing companies, based on the evaluation of the Belgian experience with the implementation of the concept of a limited liability company without share capital, in the opinion of the research team, it would be appropriate to lean towards the creation of a limited liability company without share capital during the reform of the law of business companies and in our legislation. During the insolvency transformation of the company and in the context of the newly adopted legal regulation of preventive restructuring, the research team came to the conclusion that the current legal regulation is currently unusable due to the non-adjustment of the tax implications of the write-off of receivables on the part of the restructuring entity. The investigative team drew attention to this fact when commenting on the legislation, but the legislator did not accept these comments, which is the result that no preventive restructurings took place in the 2 years from the date of the newly adopted legislation. Another area explored was digital challenges in company law. In the opinion of the research team, the basic general rule in the preparation of related legislation addressing the issue of digitization should be to take into account current technological possibilities and future visions, as well as knowledge gained from practice. On this basis, the need to adopt solutions that are user-friendly should be strongly emphasized in each case. It follows from the above that when considering the incorporation of new electronic means (for example, forms) it is necessary to take into account the user experience. The new means should be simple, clear and effective. Another of the general principles that should be taken into account in terms of the presented considerations is technological neutrality. The research team is of the opinion that on a general level (with justified exceptions, of course), the legal regulation should not be limited to specific technologies, but should provide users with sufficient space for a free choice that will meet their needs. We are inclined to the opinion that, in these intentions, the legislation should set only minimal restrictions and requirements (for example, in relation to the issue of security and data protection) for the electronic means

used. At this point, in order to illustrate these considerations, we allow ourselves to point out the principles that, according to the research team, the legal regulation in connection with electronic voting should take into account - setting the minimum requirements for the electronic means used, namely: (i) the ability to record the course of the meeting and its subsequent storage) voting, (v) ensuring a certain level of security standard. As part of the analysis of the effects of digitization on economic competition, the research team came to the conclusion that the collaborative economy - was and is regulated (in the case of anti-competitive conduct) by competition law, regardless of the fact that the actions of the platforms show digital specifics and are implemented in the digital space. Taking into account the diverse nature of algorithms, we consider it extremely difficult to demonstrate the deliberate and conscious programming of an algorithm in order to fulfill agreements restricting competition, or coordinated procedures, or decisions of business associations, while at the same time noting that in a given case there is a line between naturally following the behavior of another entrepreneur and anti-competitive behavior, thin. In the last researched area of artificial intelligence, the research team opinion is that since artificial intelligence will process a large amount of data, it is appropriate for the legislation to establish minimum requirements related to data protection, including personal data that is processed information they can find. In accordance with the aforementioned, the statutory bodies could choose only those systems that fulfill this requirement. We believe that in other aspects, legislation should not interfere in this area (even in view of the construction of the duty of professional care of the members of the statutory body that we have described) (including in the context of the principle of technological neutrality). We have come to the conclusion that without the recognition of legal subjectivity it is not appropriate for artificial intelligence to think that it could implement decisions within a business without human intervention.